

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ก่อ สวัสดิพาณิชย์ . ความสัมพันธ์ในครอบครัว . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2513.
- การฝึกหัดครู , กรม . พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีหงส์ , 2509.
- การพัฒนาชุมชน , กรม . ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชนบท . กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน ก.พ. , 2533.
- เกษมสุข เฉลียวศักดิ์ . ความเชื่อของบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและความกลัวของเด็กก่อนวัยเรียน ใน 4 จังหวัดภาคใต้ . วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2521.
- เชมชาติ เทพไชย และวิสิฏฐ์ มะยะเฉลียว . ชาวเล . รุสมิแล . 8 , 2 (มกราคม - เมษายน 2528) : 54 - 63 .
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน . การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน . กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท. , 2526.
- _____ . การศึกษาสภาพการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน . กรุงเทพมหานคร : ที . พี พรินท์ จำกัด , 2536.
- คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก . แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม . กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. โรงพิมพ์อักษรไทย , 2535.
- _____ . ภาวะวิกฤตของชีวิตเด็กไทย : ปัญหาที่ยังไม่สายเกินแก้ . กรุงเทพมหานคร : บริษัท อัมรินทร์พรินท์ติ้งกรุ๊ป จำกัด , 2535.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ , สำนักงาน . รายงานการประชุมปฏิบัติการเรื่องเด็กในภาวะยากลำบาก . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก , 2533.
- _____ . เลี้ยงลูกถูกวิธี วัยแรกเริ่ม วัยเรียน วัยรุ่น คู่มือการพัฒนาเด็กตามความต้องการพื้นฐานของเด็ก . กรุงเทพมหานคร : บริษัทแปลน พับลิชชิ่ง จำกัด , 2535.
- _____ . สภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก (สพด.) . กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ , 2533.
- คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการเลี้ยงดูและการอบรม . ประมวลผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2526.

- งามตา วนิันทานนท์ . ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร . กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2536.
- งามพิศ สัตย์สงวน . การวิจัยทางมานุษยวิทยา . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537.
- _____ . หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม . พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสภา , 2538.
- จรรยา สุวรรณทัต . แบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่กำลังเปลี่ยนแปลงของครอบครัวรายได้น้อยที่อยู่ในตัวเมือง . รายงานการวิจัยฉบับที่ 24 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2524.
- _____ . และคณะ . พฤติกรรมศาสตร์ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2521.
- _____ . ดวงเดือน พันธุนาวัน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก . พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา . กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช 2521.
- _____ . และคณะ . ทัศนคติของปู่ ย่า ตา ยาย และบิดา มารดาที่มีต่อกันในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และผลที่มีต่อลักษณะพฤติกรรมบางประการของเด็ก . รายงานการวิจัย ฉบับที่ 33 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ , 2529.
- จริยาวัตร คมพัยค์ม์ และ อุดม คมพัยค์ม์ . อนามัยแม่ - เด็ก และการวางแผนครอบครัว . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม , 2524.
- จินตนา ปิ่นทวงศ์ . การศึกษาพฤติกรรมสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกในโครงการสอนลูกให้ฉลาดของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531.
- จินตนา หมู่ผึ้ง . การอบรมดูแลเด็ก . กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์ , 2525.
- เจน จรจัด . อุริก ลาไวย์ วิทยานณอิสระแห่งท้องทะเล . อ.ส.ท. 22 , 8 (มีนาคม 2525) : 47 - 53.
- ฉวีวรรณ กิनावงศ์ . การศึกษาเด็ก . กรุงเทพมหานคร : โอ. เอส. พรินติ้ง , เฮ้าส์ , 2533.
- ฉันทัส ทองช่วย . ชาวเลและภาษาชาวเลเกาะสิเหร่ . รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์กลาง . กรุงเทพมหานคร : องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต , 2528.
- ดวงเดือน พันธุนาวัน อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนิันทานนท์ . ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย . รายงานการวิจัยฉบับที่ 32 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2528.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ . หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535.

- ธวัช ปุณโณทก. ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน. วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ . จิตวิทยาพัฒนาการ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ครูสภา , 2515.
- เนตรดาว แพทย์กุล . ชาวเล ส่วนสัตว์มนุษย์ริมฝั่งอันดามัน . ดีเคด . 2 , 10 (ธันวาคม 2534- มกราคม 2535) : 30 - 43.
- บุญเดิม พันรอบ . สังคมวิทยา มานุษยวิทยา . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อมรการพิมพ์ , 2528.
- บุญเย็น ประกอบแสง . บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดอุบลราชธานี . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2528 .
- เบญจา ยอดดำเนิน -แอ๊ดติงค์, จรรยา เศรษฐบุตร และกฤติยา อาชวนิจกุล . ทฤษฎีและการศึกษาทางสังคมวิทยา มนุษยวิทยาการแพทย์ . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.เฮาส์, 2529.
- _____ . บุผา ศิริรัศมี และวาทีณี บุญชะลิกษ์, บรรณาธิการ. การศึกษาเชิงคุณภาพ : เทคนิคการวิจัยภาคสนาม . เอกสารประกอบการสอนและการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล , 2536.
- ประคอง เอี่ยมศิริ. มหาราชินีกับงานพัฒนาทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มชาติพันธุ์. ปรีทรรคนวัฒนธรรมผ้าไหมและจักสานงานศิลป์ไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- ประชาสงเคราะห์ ,กรม. เด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงบ้านปากเกร็ด กรมประชาสงเคราะห์ , 2524 .
- ประทีป ชุมพล . ชาวเล , ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับสังคมชีวิตและการศึกษา . แลใต้ . 5 , 2 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2524) : 25.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ . วัฒนธรรมชาวเล . อ.ส.ท. 18 , 7 (กุมภาพันธ์ 2521) : 14-17, 72-79.
- ประเทือง เครือหงส์ . ขาน้ำ (ชาวทะเล) ในเมืองไทย . กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจเทรดดิ้ง , 2519 .
- _____ . โลกชาวทะเล . อ.ส.ท. 20 , 8 (มีนาคม 2523) : 59-63 .
- ประพนธ์ เรืองณรงค์ . ขาน้ำที่เกาะอาดัง . รุสมิแล . 3 , 2 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2517) : 75-80 .

- ปิยะวรรณ วิรัชชัย . การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและสุขภาพอนามัยของเด็กก่อนวัยเรียน . วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร , 2521 .
- พลาตีสัย . ชาวเล ยิปซีทะเลแห่งภาคใต้ . วันนี้ . 1 ,5 (มิถุนายน 2521) : 48-51 .
- พวงรัตน์ รอดมณี . การปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กในการสร้างเสริมสุนทรีย์ให้เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชน . วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533 .
- พัชรี วรกวิน . จิตวิทยาพัฒนาการ . เอกสารประกอบการสอนวิชา ศึกษา 121 ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม , 2523 .
- พัชรี สวนแก้ว . การแนะแนวผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย . กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล จำกัด , 2536 .
- พุทธทาสภิกขุ . อุดมคติอนุบาล . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เสียงเชียง , 2531 .
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน . ลักษณะสังคมไทย . พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร : บริษัทบพิธ , 2518 .
- ยศ สันตสมบัติ . มนุษย์กับวัฒนธรรม . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2537 .
- เยาวภา เดชะคุปต์ . ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนกับชุมชน . เอกสารประกอบการสอนรายวิชา กร.411 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร , 2525 .
- รัตนา ศิริพานิช . ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเลี้ยงดูและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัยแรกเข้าเรียนในแหล่งเสื่อมโทรม . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2531 .
- รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ . ความรู้เกี่ยวกับแม่และเด็ก . เอกสารประกอบรายวิชา 413394 การศึกษาสำหรับแม่และเด็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531 .
- วราภรณ์ รักวิชัย . การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย . กรุงเทพมหานคร : แสงศิลป์การพิมพ์ , 2533 .
- วลัย อินทร์มพรรย์ . โภชนาการสำหรับคนวัยต่างๆ . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร : แสงทวีการพิมพ์ , 2530 .
- วิชาการ , กรม . ความรู้เพื่อชีวิต : สารที่ท้าทาย . กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท . พิมพ์ครั้งที่ 4 , 2534 .
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ . บ้านชาวเล กับวัฒนธรรมที่น่าสนใจ . สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ . 35 ,47 (7 พฤษภาคม 2532) : 38-39 .

- วิสิฎฐ์ มະยะเจลีย . ชาวเล ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติถลาง . ศิลปวัฒนธรรม . 11,10 (สิงหาคม 2533) : 54-57.
- _____ . ชาวเล เผ่าพันธุ์ดั้งเดิมในคาบสมุทรไทย . ศิลปวัฒนธรรม . 6 ,8 (มิถุนายน 2528) : 70-72.
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา . สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ . กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ . พัฒนาการเด็ก . กรุงเทพมหานคร : หสน. วิบูลย์กิจการพิมพ์ , 2525 .
- สุชา จันท์เอม . จิตวิทยาพัฒนาการ . กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , พิมพ์ครั้งที่ 2 , 2527.
- สุพัตรา สุภาพ . ปัญหาสังคม . พิมพ์ครั้งที่ 8 . กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช , 2531.
- _____ . และคณะ . สังคมและวัฒนธรรม . พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535.
- สุภางค์ จันทวานิช . วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ . พิมพ์ครั้งที่ 5 . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2537.
- _____ . การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ . โครงการตำราคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ม.ป.ท. , 2535.
- สุมน อมรวิวัฒน์ และคณะ . การศึกษาเชิงมานุษยวิทยาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย . ม.ป.ท. , 2532.
- _____ . การอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534.
- สุมนา พานิช . การเตรียมความพร้อมเด็กเล็ก . ม.ป.ท. , 2531.
- สุรางค์ โค้วตระกูล . จิตวิทยาการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- อมร แสงมณี . ประเพณีลอยเรือ . วารสารภาษาและวัฒนธรรม . 1,2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2524) : 1-16.
- อาภรณ์ อุกฤษณ์ . ชาวเล ยิปซีทะเลแห่งอันดามัน . สารคดี . 2,23 (มกราคม 2530) : 85-99 .
- _____ . ตำนานชาวเล . วารสารเมืองโบราณ . 14 , 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2531) : 70-74

ภาษาอังกฤษ

Lizarraga-Zayas , Charlene. Child-Rearing Practices of Puerto Rican parents of Preachoolers (Childrearing) . Pennsylvania : The Pennsylvania State University,1993.

Snowden , Peggy Louise. The Role of Parents of Precocious Children : A Quantitative and Qualitative Study (Gifted And Talented, Parental Involvement).Southern Illinois : Southern Illinois University at Carbondale , 1994.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

กรอบความคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กชาวเล

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

1. อาหารและโภชนาการ

- 1.1 จัดหาและปรุงอาหารที่มีประโยชน์ให้แก่เด็ก
- 1.2 ให้เด็กรับประทานอาหารครบ 3 มื้อ
- 1.3 ปรุงอาหารที่สดและทำสุกใหม่ๆ ให้แก่เด็ก
- 1.4 ปรุงอาหารจากอาหารต่างๆ ที่หาได้ง่ายๆ จากทะเลหรือจากชายฝั่งให้แก่เด็กกิน
- 1.5 ทำอาหารรสจืด อย่างน้อย 1 ชนิด ในแต่ละมื้อสำหรับให้เด็กรับประทาน
- 1.6 ฝึกให้เด็กรับประทานอาหารแปลกๆ หรืออาหารที่มีรสชาติจัด เช่น ผักใบเขียว ชนิดต่างๆ แกงไตปลา โดยเริ่มให้ครั้งละน้อยๆ
- 1.7 อธิบายประโยชน์ของอาหารชนิดต่างๆ ให้เด็กรู้ด้วยการบอกเล่าง่ายๆ ระหว่างรับประทานอาหาร
- 1.8 ดูแลทำความสะอาดภาชนะที่ใช้ในการปรุงอาหารสำหรับเด็กอยู่เสมอ

2. สุขภาพอนามัย

- 2.1 พาเด็กไปตรวจสุขภาพรับคำแนะนำการเลี้ยงดู และรับวัคซีนสร้างภูมิคุ้มกันโรค
- 2.2 เมื่อเด็กเจ็บป่วยไม่สบาย พาไปหาโต๊ะหมอประจำหมู่บ้านเพื่อทำการรักษาหรือใช้ยาผีบอก , หรือใช้สมุนไพรรักษาเอง
- 2.3 ดูแลให้เด็กรักษาความสะอาดร่างกายอย่างสม่ำเสมอ
- 2.4 ดูแลให้เด็กรักษาสุขภาพปากและฟันโดยการแปรงฟัน
- 2.5 ดูแลรักษาความสะอาดเครื่องใช้ และเครื่องแต่งกายของเด็ก
- 2.6 ให้เด็กออกกำลังกายโดยการเล่น หรือช่วยงานบ้าน
- 2.7 ให้เด็กรับประทานอาหารและพักผ่อนอย่างเพียงพอ

3. สุขนิสัย

- 3.1 สอนให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร
- 3.2 สอนให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการขับถ่ายและการชำระล้าง
- 3.3 สอนให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำความสะอาดร่างกาย และการแต่งกาย
- 3.4 ฝึกให้เด็กรับประทานอาหาร ขับถ่าย และพักผ่อนอย่างเป็นเวลา

4. อุบัติเหตุและการป้องกัน

- 4.1 ระวังอุบัติเหตุจากการพลัดตกจากที่สูง สารพิษ ของมีคม สิ่งของ เครื่องใช้ การจมน้ำ และหลีกเลี่ยงการเอาเด็กนั่งมอเตอร์ไซด์
- 4.2 ให้เด็กสวมรองเท้าอยู่เสมอเพื่อป้องกันอันตรายจากเศษแก้ว เปลือกหอย หรือ ก้อนหินที่มีคม
- 4.3 สอนให้เด็กว่ายน้ำ ดำน้ำ และพายเรือ
- 4.4 สอนให้เด็กรู้จักวิธีรักษาพยาบาลเมื่อถูกของมีพิษจากทะเล
- 4.5 ระวังและป้องกันอันตรายจากคนแปลกหน้าหรือบุคคลที่เป็นอันตรายต่อเด็ก
- 4.6 ระวังและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย หรือสัตว์มีพิษต่าง ๆ
- 4.7 ไม่ให้เด็กเล่นบริเวณชายฝั่ง

การอบรมเลี้ยงดู : การส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์

1. สนใจและดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด
2. แสดงความรักโดยการโอบอุ้ม กอด สัมผัส
3. ร้องเพลงกล่อมเด็ก หรือเพลงพื้นบ้าน หรือเพลงรณรงค์ให้เด็กฟัง
4. ชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อเด็กทำความดี
5. ว่ากล่าว ตักเตือน หรือทำโทษเมื่อเด็กทำผิด
6. ให้เด็กพูดหรือทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ
7. ปล่อยให้เด็กเล่นอย่างอิสระ
8. ตอบคำถามหรือข้อสงสัยของเด็ก
9. ฝึกให้เด็กควบคุมอารมณ์ โดยการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือญาติผู้ใหญ่
10. เล่นิทานพื้นบ้านและพาไปร่วมกิจกรรมของชุมชน เพื่อให้เด็กเกิดความรักและภูมิใจในชุมชน
11. สอนให้เด็กร้องและร่าร่าร้อง

12. สอนให้เด็กเคารพนับถือผีสงฆ์ เทวดา และวิญญาณของบรรพบุรุษ
13. สอนให้เด็กมีความซื่อสัตย์

การอบรมเลี้ยงดู : การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

1. ให้เด็กเล่นกับเด็กอื่นในวัยเดียวกันและต่างวัย โดยคอยดูแลอย่างใกล้ชิด
2. ให้เด็กเล่นรวมกลุ่มกับเพื่อนและฝึกหัดแก้ไขความขัดแย้ง
3. ให้เด็กร่วมทำกิจกรรมกับผู้ใหญ่ ทั้งกับบุคคลในครอบครัว และบุคคลอื่นนอกครอบครัว
4. สอนให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบ ประเพณี ข้อห้ามหรือข้อพึงปฏิบัติภายในบ้าน และชุมชน
5. สอนให้เด็กรู้จักและปฏิบัติตามมารยาททางสังคมที่ถูกต้องตามความเชื่อของชุมชน ในการปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ ภายในชุมชน เช่น การเคารพและเชื่อฟัง โต๊ะหมอบ
6. สอนให้เด็กมีความสุข ไม่เกะกะเกร และมีความสามัคคี รักพวกพ้องชาวเลด้วยกัน
7. พาเด็กไปร่วมงานประเพณีของชุมชน เช่น ประเพณีลอยเรือ ประเพณีแต่งเปลาว (ป่าช้า) ประเพณีแต่งงาน
8. พาเด็กไปร่วมงานที่จัดขึ้นนอกชุมชน เช่น งานวันเลือกทหาร งานบุญเดือนสิบ
9. สอนให้เด็กมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปันต่อผู้อื่น
10. ให้เด็กมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานบ้าน

การอบรมเลี้ยงดู : การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

1. พูดคุย รับฟังและตอบคำถามเด็ก
2. สอนให้เด็กพูดภาษารักลาไว้อย่างเป็นภาษาของชาวเล
3. สอนให้เด็กพูดภาษาถิ่น (ไทยใต้)
4. สอนให้เด็กใช้คำพูด การเรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของที่ถูกต้อง
5. สอนให้เด็กใช้สำนวนภาษาที่เหมาะสมในการติดต่อกับบุคคลอื่น
6. ส่งเสริมให้เด็กสัมผัสธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว
7. ให้เด็กได้เล่าเรื่อง วาดรูปบนกระดาษ พื้นดิน พื้นทราย หรือปั้นดิน ปั้นทราย เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
8. สอนให้เด็กเล่นเกม การละเล่นพื้นบ้าน เช่น เกมทอยสะบ้า

9. ทำของเล่นสำหรับเด็กจากวัสดุธรรมชาติ เช่น เปลือกหอย เมล็ดพืช หรือจากวัสดุเหลือใช้ เช่น เศษอวน ทุ่นลอย
10. สอนให้เด็กสังเกตความเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น น้ำขึ้น น้ำลง ช้างขึ้น ช้างแรม การเกิดพายุ
11. สอนให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับการทำประมง เช่น การทำไซปลา การถักอวน การวางไซ การวางอวน
12. สอนให้เด็กรู้จักชีวิตสัตว์ในทะเลและการดำรงชีวิตในทะเล
13. สอนให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของชาวเล
14. ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องของการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น การเกิดพายุ ฝนตก ฟ้าร้อง

ภาคผนวก ข

แนวคำถาม

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

1. อาหารและโภชนาการ

- 1.1 อาหารที่ใช้เลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างไร
- 1.2 การจัดอาหารให้เด็กใครเป็นคนจัดให้ แม่หรือพ่อหรือบุคคลอื่น
- 1.3 เวลาในการรับประทานอาหารเป็นอย่างไร (เวลาเท่าใด ตรงเวลา หรือให้เมื่อเด็กหิว และให้กี่มื้อ)
- 1.4 การดูแลเด็กระหว่างการรับประทานอาหารเป็นอย่างไร
- 1.5 ฝึกหรือสอนให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหารเป็นอย่างไร เมื่อใด
- 1.6 จัดอาหารเสริมหรืออาหารว่างให้เด็กอย่างไร
- 1.7 ภาวะและอุปกรณ์ที่ใช้ปรุงอาหารให้เด็กคืออะไร
- 1.8 ฝึกและปลูกฝังสุขนิสัยในการบริโภคให้แก่เด็กอย่างไร

2. สุขภาพอนามัย

- 2.1 ดูแลและรักษาทำความสะอาดร่างกายของเด็กอย่างไร
- 2.2 พาเด็กไปตรวจสุขภาพ ฉีดวัคซีน เมื่อใด อย่างไร
- 2.3 ส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายอย่างไร
- 2.4 ดูแลและรักษาทำความสะอาดที่นอน และเครื่องใช้ของเด็กอย่างไร
- 2.5 ดูแลและรักษาทำความสะอาดเครื่องแต่งกายของเด็กอย่างไร
- 2.6 เมื่อเด็กเจ็บป่วยให้การดูแลรักษาอย่างไร
- 2.7 การจัดให้เด็กนอนเป็นอย่างไร เมื่อไร ระยะเวลาานานเท่าไร
- 2.8 การระมัดระวังและรักษาสุขภาพของเด็กเป็นอย่างไร

3. สุขนิสัย

- 3.1 ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการขับถ่ายอย่างไร
- 3.2 ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหารและมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารอย่างไร
- 3.3 ฝึกให้เด็กรับประทานอาหาร ขับถ่าย นอนหลับพักผ่อนอย่างไร
- 3.4 ฝึกให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการรักษาความสะอาดร่างกาย เครื่องแต่งกายอย่างไร
- 3.5 ฝึกให้เด็กมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือรับผิดชอบงานบ้านอย่างไร

4. อุบัติเหตุและการป้องกัน

- 4.1 ดูแลและป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้านที่จะเกิดขึ้นแก่เด็กอย่างไร
- 4.2 ดูแลและป้องกันอุบัติเหตุภายนอกบ้านที่จะเกิดขึ้นแก่เด็กอย่างไร
- 4.3 ดูแลและป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดจากการเล่นอย่างไร
- 4.4 ดูแลและป้องกันอันตรายจากคนแปลกหน้าอย่างไร
- 4.5 ดูแลและป้องกันอันตรายจากสัตว์ต่าง ๆ อย่างไร

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์

1. มีการแสดงออกหรือปฏิสัมพันธ์กับเด็กอย่างไร
2. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการแสดงออกทางอารมณ์อย่างไร
3. พุดคุยหรือตอบคำถามของเด็กอย่างไร
4. ตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างไร
5. เมื่อเด็กทำความดี หรือความผิด มีวิธีการตอบสนองอย่างไร
6. ให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์อย่างไร
7. ใช้สื่ออะไรเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ของเด็กบ้าง

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

1. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการแสดงออกทางสังคมอย่างไร (พูดคุยมารยาท การปฏิบัติต่อผู้อื่น)
2. สอนให้เด็กรู้จักจรรยา มารยาททางสังคมอย่างไร
3. สอนให้เด็กมีวินัย ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของบ้านและชุมชนอย่างไร
4. ฝึกรอบรมกิริยามารยาทในชีวิตประจำวันอย่างไร เช่น การรับประทานอาหาร การเคารพพ่อแม่หรือผู้อาวุโส การนั่ง การยืน การเดิน ฯลฯ
5. ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยอย่างไร
6. ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและชุมชนอย่างไร

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

1. พูดคุยหรือตอบคำถามของเด็กอย่างไร
2. ส่งเสริมให้เด็กสังเกตและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างไร
3. ภาษาที่ใช้พูดกับเด็กเป็นอย่างไร
4. หนังสือหรือของเล่นที่จัดให้เด็กเป็นอย่างไร
5. เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน หรือไม่อย่างไร
6. ทำของเล่นอะไรให้เด็กเล่นอย่างไร
7. จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเล่นอย่างไร
8. เมื่อเด็กขอความช่วยเหลือ มีการตอบสนองอย่างไร
9. มีการถ่ายทอดความรู้ให้เด็กอย่างไร
10. เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น และแสดงออกในด้านใดบ้าง อย่างไร
11. ใช้สื่ออะไรบ้างภายในบ้านที่ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้
12. ใช้สื่ออะไรบ้างภายนอกบ้านที่ช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้
13. ให้เด็กดูรายการโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือ เล่น อย่างไร

ภาคผนวก ค

แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม

เลขที่ 31

สถานที่ บ้านนางกุหลาบ ยอดมาลา วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2538

ข้อมูลของ นางกุหลาบ ยอดมาลา เวลา 08.00-13.00 น.

ข้อมูล	ดัชนี
<p>(8.05 น.) ตันอาบน้ำแล้วพี่สาวอาบให้ นางกุหลาบกับพี่สาว ช่วยกันจับต้นแต่งตัวใส่เสื้อผ้า เสร็จแล้วพี่สาวของตนเข้าไปในครัว ตักข้าวใส่ชามพลาสติก และตักต้มปลากระบอกใส่ชามพลาสติกใบ เล็กมาอีกต่างหาก มีปลากระบอก 2 ตัว นางกุหลาบตักน้ำต้มปลา ใส่ข้าว 3 ช้อน แล้วใช้ช้อนตักปลาเอาแต่เนื้อมา ตักข้าวขึ้นมาเป่า แล้วบอกให้ตันนั่งลงกินข้าว เมื่อเป่าข้าวแล้วนางกุหลาบป้อนให้ตัน กิน ขณะที่นางกุหลาบกำลังป้อนข้าว ตันนับ “ 3 4 5 ” นางกุหลาบ พุดให้ตันพุดตาม “ 1 2 3 ” ตันนับตาม “ 1 2 3 ถูยไม่ใช่ ” นาง กุหลาบจับมือตันขึ้นมา “ เอ้า นี้ (ชี้ที่นิ้วตันทีละนิ้ว แล้วนับว่า 1 2 3 4 5) ” ตันนับตามนางกุหลาบ นางกุหลาบป้อนข้าวตันต่อ ตันกินไป ก็เดินเล่นไป นางกุหลาบต้องคอยเรียก ตันพ้นข้าวใส่ผู้วิจัย นาง กุหลาบเรียก “ บาว ” แล้วตีตัน 1 ที บอกอีกว่า “ ถ้าชนจะให้พี่ไอ้ตีอีก ” ผู้วิจัย “ ตันต้อมัย ” นางกุหลาบ “ เอ้อ ต้อจริงๆ เมื่อคืนปะ(พ่อ) มันก็ทุบหัว เอาช้อนเคาะหัวไปที่นี้ ปะมันกินข้าวจะล้างมือใส่จาน มันตึงไม่ให้ล้าง ปะมันโมโหเอาช้อนเคาะไปที่นี้ ”</p> <p>(9.10 น.) นางกุหลาบเดินมาซื้อยาเส้นที่ร้านค้า ตันเดินตาม มา ตันขอนางกุหลาบซื้อลูกอม นางกุหลาบ “ อาเหม็ด อาเหม็ดดู วา ” (เอาซิ เอาไป 2 เม็ด) ตันหยิบลูกอมไป 2 เม็ด นางกุหลาบ จ่ายเงินแล้วเดินกลับ ตันเดินนำหน้าขณะนั้นฝนกำลังตกพรั้วๆ นาง</p>	<p>-การทำความสะอาดร่างกาย</p> <p>-อาหารสำหรับเด็ก</p> <p>-การให้อาหารเด็ก</p> <p>-การถ่ายทอดความรู้</p> <p>-การทำโทษ</p> <p>-ขนมสำหรับเด็ก</p>

ข้อมูล	ดัชนี
<p>กุหลาบบอกกับตันว่าเดินเร็ว ๆ ฝนตก”</p> <p>(12.00 น.) นางกุหลาบกับลูกสาวนั่งปลดอวนที่ได้ตันมะขามหลังบ้าน (มีนั่งร้านสำหรับนั่งอยู่ใต้ตันมะขาม) แม้นกำลังเดินลงทะเลไปที่เรือลอยอยู่เพื่อไปอุดรยรวู้ที่เรือ ตันเดินมาเห็นปะไปที่เรือก็ลงตามไปด้วย (ว่ายน้ำไป) แม้นบอกให้ตันกลับมาอาบน้ำ ตันว่ายน้ำกลับเข้าฝั่ง (ระยะทางประมาณ 5 เมตร) นายแม้นตะโกนบอกลูกสาวว่าดูตันด้วย ตันใส่กางเกงยีนส์ยาวทำให้ว่ายน้ำไม่ค่อยไป พี่สาวเดินลงไปอุ้มตันขึ้นมา ตันลงไปว่ายน้ำอีก นางกุหลาบนั่งปลดอวนและมองดูตัน นางกุหลาบ “ไ้อับว อย่าไปเล่นทางนั้น” นางกุหลาบตะโกนบอกตัน เมื่อเห็นตันจะว่ายน้ำไปเล่นที่โขดหิน แต่ตันจะไป หันมาถามมะว่า “อูมะเหอมะ” (มีคลื่นเหอ) นางกุหลาบ “เออ” ตันเห็นมะไม่ได้มองมาที่ตนก็ว่ายน้ำไปอีก นางกุหลาบเงยหน้าขึ้นมามองดูตัน “ไ้อับว บอกว่าอย่าไป มาเล่นทางนี้” ตันกลับมาเล่นที่เดิม แต่สั๊กพักก็ว่ายน้ำไปเล่นที่โขดหิน นางกุหลาบนั่งปลดอวนต่อ ไม่ได้ดูตัน ปล่อยให้ตันเล่นน้ำทะเล</p>	<p>-การดูแลเด็กระหว่างที่เด็กเล่น</p>

ภาคผนวก ง

แบบบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูล

วันที่ 14 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2538

จากแบบบันทึกข้อมูลเลขที่ 31 ของ นางกุหลาบ ยอดมาลา

บทวิเคราะห์	ดัชนี
<p>จากแบบบันทึกข้อมูลเลขที่ 31 พบว่า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การดูแลเด็กขณะที่เด็กอยู่ที่บ้าน นอกจากแม่จะเป็นผู้ดูแลเองแล้ว ผู้ที่ช่วยดูแลเด็กขณะที่แม่ไม่ว่าง คือ ลูกสาว ในลักษณะที่เลี้ยงนึ่ง เช่น ช่วยดูแลเรื่อง การอาบน้ำ การแต่งกาย การจัดหาอาหารให้น้อง 2. อาหารสำหรับเด็ก คือ ข้าว และต้มปลา 3. ภาชนะที่ใส่อาหารสำหรับเด็กคือ ขามพลาสติก 4. การให้อาหารเด็กแม่จะเป็นผู้ป้อนข้าวให้เด็ก และคอยดูแลให้เด็กกินข้าว 5. ระหว่างที่ป้อนอาหารให้แก่เด็ก แม่และเด็กมีการพูดคุยหรือเล่น ซึ่งแม่จะสอนหรือเล่าถึงเรื่องต่างๆ ให้เด็กฟัง 6. การทำโทษเด็กเมื่อเด็กทำสิ่งที่ไม่สมควร หรือดื้อ พ่อแม่จะตีทันที 7. เมื่อเด็กเล่นน้ำทะเล แม่จะปล่อยให้เล่น แต่จะคอยดูแลไม่ให้เด็กว่ายน้ำไปไกลๆ หรือว่ายน้ำไปใกล้ๆ โขดหิน <p>ประเด็นที่ควรศึกษาเพิ่มเติม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การลงโทษเด็ก ทำโทษด้วยวิธีใดบ้าง เมื่อใดจึงควรทำโทษเด็ก ระหว่างที่ทำโทษเด็กมีการว่ากล่าวตักเตือน หรือพูดถึงความผิดของเด็กหรือไม่ 2. การพูดคุยของแม่และเด็กระหว่างรับประทานอาหาร แม่อบรมสั่งสอน หรือถ่ายทอดความรู้ หรือเล่าเรื่องใดบ้างให้เด็กฟัง 	<p>ดัชนี</p> <ul style="list-style-type: none"> -การดูแลเด็ก -อาหารสำหรับเด็ก -ภาชนะใส่อาหาร -การดูแลระหว่างรับประทานอาหาร -การทำโทษ -การดูแลและป้องกันอุบัติเหตุ

ภาคผนวก จ

ตารางการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการที่ใช้ จำแนกตามลักษณะต่างๆ

ประเภท/ ลักษณะข้อมูล	แหล่งข้อมูล				
	เวลา	สถานที่	บุคคล	เหตุการณ์	วิธีการที่ใช้
1. อาหาร สำหรับเด็ก	15 มิ.ย. 38 6.00 น.	บ้านนาง กุหลาบ	นางกุหลาบ	การทำ อาหารเช้า	การสังเกต และการ สัมภาษณ์
2.การรักษา ความสะอาด ร่างกาย	15 มิ.ย. 38 เช้า	บ้านนาง กุหลาบ	นางกุหลาบ	การอาบน้ำ	การสังเกต
3. การทำ ความสะอาด เครื่องใช้ของ เด็ก	15 มิ.ย. 38	บ้านนาง กุหลาบ	นางกุหลาบ	การซักผ้า	การสังเกต

ภาคผนวก ฉ

ตารางตรวจสอบข้อมูลด้านแหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลสำรวจชุมชน ด้าน ภูมิศาสตร์

แหล่งที่มาของข้อมูล			ประเด็นที่ เหมือนกัน	ประเด็นที่ ต่างกัน	หมายเหตุ
เวลา (วันเดือนปี)	สถานที่	บุคคล			
3 มี.ค. 38 9.00 น.	ที่ว่าการ อำเภอเกาะ ลันตา	นายอำเภอ เกาะลันตา	1. ลักษณะ หมู่บ้าน	1. ระยะห่าง จากตัวเมือง	หาข้อมูลเพิ่มเติม จากฝ่าย พัฒนาชุมชน อำเภอเกาะ ลันตา
4 มี.ค. 38 15.05 น.	บ้านผู้ใหญ่ บ้านหมู่ที่ 4	ผู้ใหญ่บ้าน	2. ที่ตั้ง 3..... 4.....	2.....	

คดีหมายเลข	สรุป		เอกสารบันทึก	ข้อมูลที่ได้จาก	การสัมภาษณ์	ตัวชี้ชัด ปัญหา
	ไม่สอดคล้อง	สอดคล้อง				
			เอกสารบันทึก ยา หรือทำสมไปพรให้ งอนกิกเด	แม่จะซื้อยาจากร้านค้าใน หมู่บ้านให้เด็กกิน หรือ ให้โต๊ะหมอมมาเปิดกิกิน ยาให้ หรือพาเด็กไปหา หมอที่โรงพยาบาล หรือ ซื้อยาจากพยาบาลที่เปิด ร้านขายยาในตลาด	ถ้าไม่ร้ายแรงจะส่งให้ หมอซื้อยาให้เด็กกิน ถ้าร้ายแรงจะส่งให้ หมอซื้อยาให้เด็กกิน จากร้านยา แต่ให้ ผู้ซื้อให้เด็กกิน บางที่ไปโรงพยาบาล	การรับแจ้งเหตุ อาชญากรรม

ผลการตรวจพบยาเสพติดในผู้ต้องหา
การตรวจพบยาเสพติดในผู้ต้องหา
การตรวจพบยาเสพติดในผู้ต้องหา
การตรวจพบยาเสพติดในผู้ต้องหา
การตรวจพบยาเสพติดในผู้ต้องหา

๕. บทสรุป

ภาคผนวก ช

แบบสำรวจชุมชนด้านภูมิศาสตร์

หมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ลักษณะของหมู่บ้าน

ชุมชนหนาแน่น

ชุมชนกระจาย

ชาวบ้านต่างคนต่างอยู่

ชาวบ้านเป็นวงศ์ญาติญาติ

ระยะห่างจากตัวเมือง.....กิโลเมตร

เส้นทางคมนาคม

ทางบก ได้แก่.....

ทางน้ำ ได้แก่.....

ลักษณะพื้นที่.....

.....

ลักษณะดินฟ้าอากาศ.....

.....

อาณาเขตที่ตั้ง.....

.....

.....

ภาคผนวก ฅ

แบบสำรวจชุมชนด้านประชากร

หมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จำนวนประชากรในหมู่บ้าน.....คน.....หลังคาเรือน

จำนวนคนในครอบครัวโดยเฉลี่ย.....คน

จำนวนเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึงอายุประมาณ 12 ขวบทั้งหมู่บ้าน.....คน

จำนวนเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ขวบ.....คน

จำนวนเด็กอายุ 6 ขวบ ขึ้นไปถึงอายุ 12 ขวบ.....คน

จำนวนเด็กในครอบครัวโดยเฉลี่ย.....คน

จำนวนผู้หญิงตั้งครรภ์ในหมู่บ้าน.....คน

จำนวนคนชราในหมู่บ้าน.....คน

จำนวนผู้ใหญ่ชายโดยประมาณ.....คน หญิง.....คน

ภาษาที่ใช้พูด.....

ศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือ.....

คนกลุ่มน้อยที่พูดภาษาต่างกัน.....คน

คนกลุ่มน้อยที่นับถือศาสนาต่างกัน.....คน

ลักษณะการอพยพย้ายถิ่น ออกจากหมู่บ้าน.....คน

กลับเข้าหมู่บ้าน.....คน

ภาคผนวก ญ

แบบสำรวจชุมชนด้านโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม

หมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

อาชีพหลักของชาวบ้าน

.....

อาชีพอื่น ๆ ของชาวบ้าน

.....

ทรัพยากรธรรมชาติและเทคโนโลยีที่ใช้ในการทำมาหากิน

.....

หน่วยงานของรัฐที่ช่วยเหลือ

.....

เอกชนที่ช่วยเหลือ (หรือนายทุน เจ้าของที่ดิน บริษัท โรงงาน)

.....

ปัญหาการทำมาหากิน

.....

รายได้ต่อคนต่อปี

.....

ลักษณะทางสุขภาพในชุมชน

แหล่งน้ำดื่ม ได้แก่.....

แหล่งน้ำใช้ ได้แก่.....

สภาพแวดล้อมในชุมชน.....

.....

บริการสาธารณสุขในชุมชน

ไฟฟ้า.....

น้ำปะปา.....

โทรศัพท์.....

สถาบันในชุมชน

วัด	[]	มี	วัด	[]	ไม่มี
โรงพยาบาล	[]	มี.....	โรง	[]	ไม่มี
สถานีอนามัย	[]	มี.....	สถานี	[]	ไม่มี
สถานีตำรวจภูธร	[]	มี.....	สถานี	[]	ไม่มี
ที่ทำการไปรษณีย์	[]	มี.....	แห่ง	[]	ไม่มี
โรงเรียนประถมศึกษา	[]	มี.....	โรง	[]	ไม่มี
โรงเรียนมัธยมศึกษา	[]	มี.....	โรง	[]	ไม่มี
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	[]	มี.	ศูนย์	[]	ไม่มี
อื่นๆ					

พาหนะที่ใช้ติดต่อ ขนส่ง

สื่อมวลชน

หนังสือพิมพ์รายวันที่ชาวบ้านนิยมอ่าน

นิตยสารและสิ่งพิมพ์ที่ชาวบ้านนิยมอ่าน

ภาคผนวก ก

แบบสำรวจชุมชนด้านวัฒนธรรมและประเพณี

หมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วัฒนธรรมและประเพณีในหมู่บ้าน

เดือน	วัฒนธรรมและประเพณี
มกราคม	
กุมภาพันธ์	
มีนาคม	
เมษายน	
พฤษภาคม	
มิถุนายน	
กรกฎาคม	
สิงหาคม	
กันยายน	
ตุลาคม	
พฤศจิกายน	
ธันวาคม	

คติชาวบ้าน

.....

.....

.....

นิยายปรัมปรา

.....

.....

.....

ดนตรีและเพลง

.....

.....

การเล่นและการละเล่น

.....

.....

.....

วัฒนธรรมและประเพณีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

.....

.....

.....

ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

.....

.....

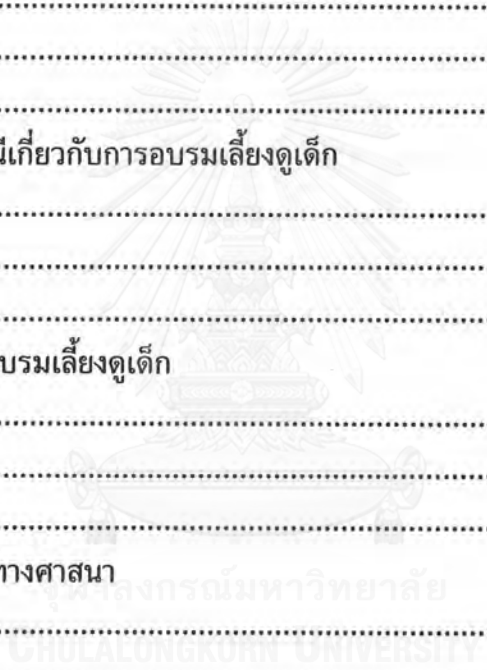
.....

พิธีกรรมหรือประเพณีทางศาสนา

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองชาวเลกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามหลักจิตวิทยา
พัฒนาการ และการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
ด้านจิตใจและอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย

ประเด็นที่ควรส่งเสริมประเด็นที่ควรปรับปรุงอาหารและ
โภชนาการ

1. การปรุงอาหารจากอาหารที่สดและใหม่ 2. การให้เด็กรับประทานอาหารหลักวันละ 3 มื้อ และอาหารเสริมวันละ 2 มื้อ 3. การปรุงอาหารรสอ่อนให้เด็กทุกมื้อ 4. การดูแลขณะที่เด็กรับประทานอาหารอย่างใกล้ชิด 5. การให้เด็กตมนมเป็นอาหารเสริม 6. การให้เด็กรับประทานผลไม้	1. การใส่ผงชูรสจำนวนมากทุกครั้งที่ปรุงอาหาร 2. การให้เด็กแยกรับประทานอาหารก่อนคนอื่นทำให้ขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้การมีมารยาทในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น 3. การให้เด็กรับประทานอาหารเมื่อเด็กหิว 4. การที่แม่ป้อนข้าวให้เด็กเองทุกมื้อทำให้เด็กไม่ได้ช่วยเหลือตนเอง 5. การที่แม่ไม่คอยปรุงอาหารจานเดียวให้เด็กรับประทาน 6. การให้เด็กตมขนมชั้นหวานซึ่งเป็นอาหารเสริม 7. การให้เด็กรับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ขนมห่อบะหมี่สำเร็จรูป หมากฝรั่ง ลูกอม น้ำอัดลม เครื่องดื่มบำรุงกำลัง

สุขภาพอนามัย

1. การอาบน้ำให้เด็กบ่อย ๆ อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น	1. การที่ให้เด็กใช้สบู่และยาสระผมชนิดเดียวกับที่ผู้ใหญ่ใช้

ประเด็นที่ควรส่งเสริมประเด็นที่ควรปรับปรุงสุขภาพอนามัย

2. การให้ผู้ใหญ่เพศเดียวกันกับเด็ก อาบน้ำให้เด็ก 3. การสอนให้เด็กอาบน้ำเอง 4. การดูแลตัดเล็บและตัดผมของเด็กให้สั้นอยู่เสมอ 5. การรักษาความสะอาดเสื้อผ้าของเด็กให้สะอาดอยู่เสมอ 6. การให้เด็กนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ	2. การขาดการดูแลเอาใจใส่ให้เด็กรู้จักรักษาความสะอาดฟัน 3. การรักษาโรคเหา 4. ความเชื่อเกี่ยวกับเหาว่าเกิดจากการใช้ยาสระผมชนิดสูตรเย็นและขจัดรังแค 5. การใช้ลวดหรือเศษไม้หรือกีบดำแคะทำความสะอาดหูให้เด็ก 6. การจัดเก็บข้าวของเครื่องใช้ของเด็กอย่างไม่เป็นระเบียบ 7. การขาดการดูแลและรักษาความสะอาดของเครื่องนอนของเด็กเท่าที่ควร 8. การทำความสะอาดขูดนม 9. การวินิจฉัยโรคของเด็กด้วยตนเอง 10. การซื้อยาให้เด็กรับประทานเองโดยไม่ปรึกษาแพทย์ 11. ความเชื่อว่าโรคภัยไข้เจ็บเกิดจากผีทำ

สุขนิสัย

1. การดูแลให้เด็กอาบน้ำรักษาความสะอาดร่างกายอยู่เสมอ	1. การที่ผู้ปกครองไม่ค่อยให้เด็กฝึกหัดช่วยเหลือตนเองทั้งในด้านการรับประทานอาหาร การขับถ่าย และการรักษาความสะอาดร่างกายและเครื่องแต่งกาย 2. การให้เด็กขับถ่ายไม่เป็นที่

การออกกำลังกาย

1. การให้เด็กได้เล่นเพื่อเป็นการออกกำลังกายอยู่เสมอ เช่น การว่ายน้ำ การเล่นเกม	1. การสอนให้เด็กกระมัดระวังอันตรายที่จะเกิดจากการเล่น

ประเด็นที่ควรส่งเสริมประเด็นที่ควรปรับปรุงอุบัติเหตุและ-
การป้องกัน

1. การจัดเก็บสิ่งของ เครื่องใช้ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ให้อยู่พ้นมือเด็ก
2. การดูแลระมัดระวังให้เด็กเล่นในสถานที่ที่ปลอดภัย และอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่
3. การระมัดระวังไม่ให้เด็กนำสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายต่อเด็กไปเล่น เช่น มีด ไม้ขีดไฟ
4. การสอนให้เด็กรู้จักป้องกันหรือหลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดจากคนแปลกหน้า

1. การสอนให้เด็กกลัวคนแปลกหน้า

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและอารมณ์ประเด็นที่ควรส่งเสริมประเด็นที่ควรปรับปรุงการมีปฏิสัมพันธ์
กับเด็ก

1. การที่แม่แสดงความรัก และให้การดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด
2. การพาเด็กไปสถานที่ต่าง ๆ กับพ่อแม่

1. การที่พ่อแม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กน้อย
2. การใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก

การปฏิบัติเมื่อ
เด็กทำความดี
หรือทำความผิด

1. การพูดชมเชยเมื่อเด็กทำความดี
2. การว่ากล่าว ตักเตือน หรือทำโทษเมื่อเด็กทำความผิด

1. การพูดเพื่อให้อำนาจใจ หรือพูดชมเชย ซึ่งมีน้อย
2. การทำโทษเด็กที่ไม่สม่ำเสมอ และขณะที่ทำโทษไม่อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงความผิดที่ต้องถูกลงโทษ

การฝึกให้เด็ก
รู้จักควบคุม
อารมณ์ของ
ตนเอง

1. การอบรมสั่งสอนไม่ให้เด็กใช้อารมณ์ หรือแสดงกิริยาท่าทางที่ไม่ดีต่อผู้อื่น

1. การใช้อารมณ์ การลงโทษอย่างรุนแรงและการขู่ให้เด็กกลัวเพื่อควบคุมพฤติกรรมของเด็ก

	<u>ประเด็นที่ควรส่งเสริม</u>	<u>ประเด็นที่ควรปรับปรุง</u>
<u>การถ่ายทอด ความเชื่อ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพาเด็กไปร่วมงานบุญ ประเพณี ต่าง ๆ ของชุมชน 2. การอบรมสั่งสอนให้เด็กเคารพนับถือผู้ใหญ่ 3. การจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับบรรพบุรุษและบุคคลสำคัญที่ควรให้ความเคารพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ได้ อธิบายเกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อต่าง ๆ ให้เด็กเข้าใจ และเห็นคุณค่าอย่างแท้จริง
<u>การใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาด้าน จิตใจและอารมณ์ ของเด็ก</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การนำเพลงรณรงค์ รำรณรงค์ เล่น รำมะนา ขับร้องเพลงพื้นบ้านในงาน ประเพณีลอยเรือ ประเพณีบูชาตาโต๊ะ วาราเม้น การแก้บน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การนำสื่อพื้นบ้านมาใช้น้อย เช่น เพลงรณรงค์ นิทาน เพลงกล่อมเด็ก การเล่นรำมะนา 2. การเลือกรายการโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับวัยของเด็ก
<u>การฝึกหัดให้ เด็กแสดงออกตาม ความต้องการของ ตน</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฝึกให้เด็กบอกความต้องการ ของตน เช่น หิว ง่วงนอน อยากไปเล่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตามใจเด็กมากเกินไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

	<u>ประเด็นที่ควรส่งเสริม</u>	<u>ประเด็นที่ควรปรับปรุง</u>
<u>การฝึกหัดกิริยา มารยาท</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การฝึกให้เด็กมีมารยาทที่ดีในการ รับประทานอาหาร 2. การฝึกให้เด็กปฏิบัติตนต่อผู้ใหญ่ อย่างอ่อนน้อม สุภาพเรียบร้อยทั้ง ทางกิริยาและวาจา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การไม่สม่ำเสมอในการฝึกหัดกิริยา มารยาทให้แก่เด็ก

ประเด็นที่ควรส่งเสริมประเด็นที่ควรปรับปรุง

การให้เด็กมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและชุมชน

1. การให้เด็กไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน เช่น การแต่งงาน

1. การไม่让孩子มีส่วนร่วมและมีหน้าที่รับผิดชอบงานภายในบ้าน

การปลูกฝังการมีน้ำใจ

ความสามัคคีและความซื่อสัตย์

1. การสอนให้เด็กเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แบ่งปันสิ่งต่างๆ
2. การสอนให้เด็กเล่นเกมหรือให้เด็กมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
3. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ในการแบ่งปันอาหาร สิ่งของให้เพื่อนบ้าน การช่วยเหลือกัน การร่วมมือกันจัดกิจกรรมของชุมชน

การสร้างระเบียบวินัยและการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของบ้านและชุมชน

1. การฝึกหรือสร้างระเบียบวินัยภายในบ้านน้อย
2. การทำสิ่งต่างๆตามใจตนเองของพ่อแม่ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี
3. การปฏิบัติหรือทำสิ่งต่างๆไม่ตรงเวลา เช่น การรับประทานอาหารเช้า การขับถ่าย การพักผ่อน

การให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

1. การให้โอกาสเด็กได้พูดคุย และรู้จักบุคคลอื่นนอกครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดูเด็ก : การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

	<u>ประเด็นที่ควรส่งเสริม</u>	<u>ประเด็นที่ควรปรับปรุง</u>
<u>การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านภาษา</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้ภาษาอุรึกลาโว้ยพูดกับเด็ก 2. การส่งเสริมการรู้หนังสือ โดยเป็นตัวอย่างในการใช้ภาษาเขียนในชีวิตประจำวัน จากสิ่งแวดล้อมและสื่อรอบตัว เช่น ฉลาก ป้ายประกาศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่พ่อแม่ ไม่กล้าพูดภาษาถิ่นไทยใต้ ภาษาไทยกลาง เพราะอายุกลัวว่าจะพูดไม่ชัด ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็ก
<u>การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านวัฒนธรรมประเพณี</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพาเด็กไปร่วมงานประเพณีต่างๆของชุมชนอย่างใกล้ชิด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่พ่อแม่ไม่ได้เล่าให้เด็กฟังเกี่ยวกับขั้นตอนหรือพิธีการในประเพณีต่างๆ ตลอดจนความหมายหรือวัตถุประสงค์ของพิธีการต่างๆ
<u>การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การให้เด็กได้สัมผัสกับธรรมชาติอยู่เสมอๆ 2. การสอนให้เด็กสังเกตธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว การเปลี่ยนแปลงและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การที่พ่อแม่อธิบายสาเหตุการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างไม่เป็นวิทยาศาสตร์
<u>การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านทักษะการประกอบอาชีพ</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนให้เด็กช่วยน้ำ ดำน้ำ 2. การสอนให้เด็กรู้จักเครื่องมือและอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เช่น แห อวน เบ็ด 3. การประดิษฐ์ของเล่นเลียนแบบอุปกรณ์และเครื่องมือในการประกอบอาชีพให้เด็กเล่น เช่น เบ็ด เรือ 4. การให้เด็กมีโอกาสไปร่วมตกเบ็ดวางอวนกับพ่อแม่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสอนการประกอบอาชีพให้เฉพาะเด็กผู้ชาย

ประเด็นที่ควรส่งเสริมประเด็นที่ควรปรับปรุง

การส่งเสริม
ความคิดสร้าง-
สรรค์และจินต-
นาการ

1. การให้เด็กคิดประดิษฐ์ของเล่น
บทบาทสมมติ ชิตเขียน วาดรูป
ตามหาดทรายตามใจชอบ
2. การให้พี่พาน้องไปเล่น

1. การให้เด็กดูรายการโทรทัศน์
เหมือนที่ผู้ใหญ่ดู เช่น ละคร

การจัดหาของเล่น
และการใช้สื่อต่าง ๆ
ที่ส่งเสริมการ
เรียนรู้ของเด็ก

1. การประดิษฐ์ของเล่นให้เด็กจาก
วัสดุธรรมชาติและวัสดุเหลือใช้
2. การที่พ่อแม่จัดหา ของของเล่นให้
เด็ก

1. การให้เด็กดูรายการโทรทัศน์
เหมือนที่ผู้ใหญ่ดู เช่น ละคร
2. การซื้อของเล่นให้เด็กโดยให้เด็ก
เลือกตามที่ตนต้องการ
3. การเลือกซื้อของเล่นโดยไม่คำนึงถึง
ประโยชน์ ความปลอดภัยหรือ
อันตรายจากของเล่น เช่น สีที่เป็น
อันตรายต่อเด็ก

ลักษณะและสภาพที่อยู่อาศัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

การทำอวนกุ้ง

การทำไซปลา

เรือที่ใช้เป็นพาหนะและประกอบอาชีพ

เมื่อมีเวลาว่างชาวเลมักจับกลุ่มคุยกัน ซ่อมแซมอวนที่ชำรุดหรือผูกอวนตาใหม่อยู่ที่บ้าน

ร้านขายของในหมู่บ้าน

แม่ค้ำนำขนมจีนมาขายที่หมู่บ้าน

ชาวเลจะแต่งกายสวยงามในงานประเพณีสำคัญ

ติบูก

ศาลดาโต๊ะวาราเม่น

พ่อ แม่ชาวเลม้งก็อุ้ม กอด และสัมผัสเด็กด้วยความรัก และพาเด็กไปที่ต่างๆ ด้วยเสมอๆ

การดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย เสื้อผ้า และการดูแลให้เด็กได้รับประทานอาหาร

พ่อ แม่ และพี่ มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กชาวเล

การเล่นชิงช้า ลากรถ ว่ายน้ำ เล่นขายของหรือไปเล่นตามชายหาดเป็นสิ่งที่เด็กๆชาวเลชอบ

การนอนพักผ่อนของเด็ก ๆ

ที่นอนสำหรับเด็ก

แม่ชาวเลชอบชงนมชั้นหวานให้เด็กดื่ม

โต๊ะหมอบประจำหมู่บ้าน

วิธีการนวดประคบของโตะหมอ เรียกว่า “ปัด” หรือ “ทำยา” ใช้รักษาได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่

ประเพณีแต่งเปลาว การเซ่นไหว้ญาติพี่น้องที่เสียชีวิตไปแล้ว

ประเพณีลอยเรือ

ชาวเลร่วมมือร่วมใจกันต่อเรือปาจึกเพื่อใช้ในพิธีลอยเรือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University

เรือปากจ๊ก

ประวัติผู้เขียน

นางสาวสุรัสวดี กองสุวรรณ เกิดวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2512 ที่อำเภอเมือง
จังหวัดลพบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุ-
ศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี ในปีการศึกษา 2533 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2536 ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนบ้านเกาะมุกด์ อำเภอกันตัง
จังหวัดตรัง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY